

moj novi minimulti

Šara jesen

Jesen

Jesen je jedna od četirih ljetnih dob!

Čitaj točno, premišljavaj i prekriži pravilan odgovor!

1. Jesen je _____

- ☐ ljetna dob.
- ☐ misec.
- ☐ dan.

2. Jesen se počne _____

- ☐ 22. januara.
- ☐ 22. junija.
- ☐ 22. septembra.

3. U jeseni su dani _____

- ☐ kraći.
- ☐ duži.
- ☐ široki.

4. Jesenski miseci se zovu _____

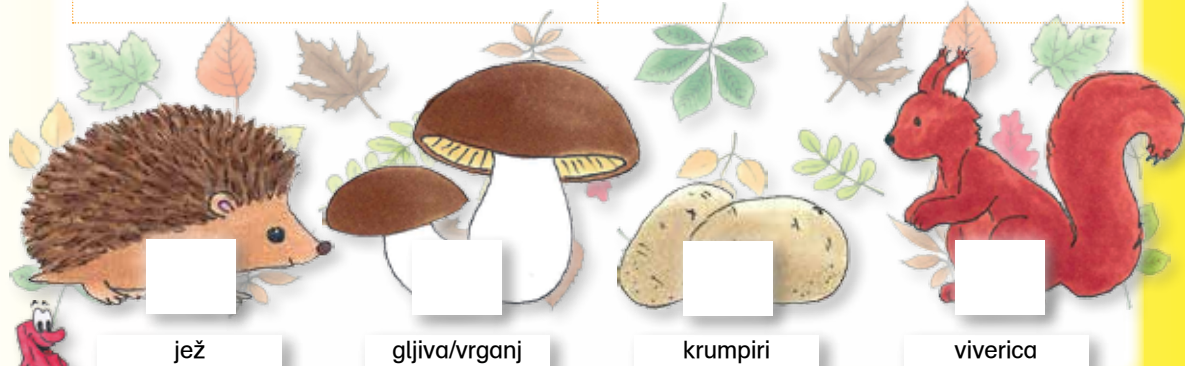
- ☐ januar, februar, marc, april
- ☐ septembar, oktobar, novembar, decembar
- ☐ maj, juni, juli, august

Ganjka

Piši i crtaj odgovarajuću rič u tabelu!

1. To nije živina. To nije biljka. Raste u lozi i na sinokoši. Ima i otrovnih. To je _____.	
2. To je jedna živina. Rado ji puže i jabuke. Ima bodljice. U jeseni si išće skrovišće. To je _____.	
3. To je jedna raslina. Pod zemljom raste. U jeseni zreja. To je _____.	
4. To je jedna živina. Ima velike uši. Rado ima orih. To je _____.	

k: čitanje, razumivanje, uvid u jezik
nacrtati odgovarajuću sliku za zadani tekst

Ča/Što je u školskoj torbi?

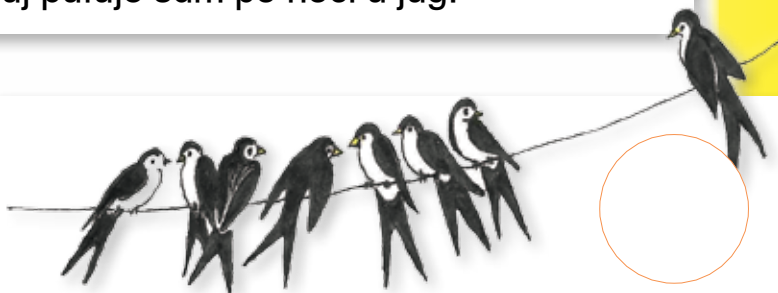
Glej točno i čitaj slove! Poznaš ove riči?
Napiši je pod odgovarajuću školsku torbu!

Ptice selice

**Svaka ptica selica ima ča/što posebnoga!
Napiši broj i ime ptice odgovarajućoj slici!**

1. Kukovača putuje sama. Ona je u noći aktivna.
2. Lastavice se skupljaju na vlaki.
3. Škvorci putuju u grupi.
4. Slavuj putuje sam po noći u jug.

Informirajte se o ptici selici i o ptici stanici!

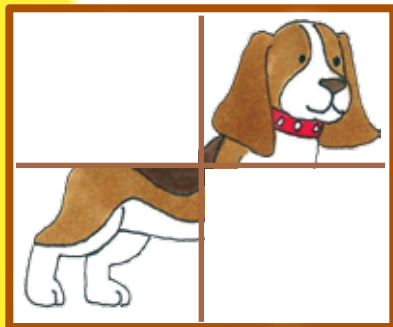
Ča/Što je razlika?

Ke/Koje ptice još odletu u jug, koje ostanu kod nas?

Razgovarajte međusobno i rešerširajte u internetu.

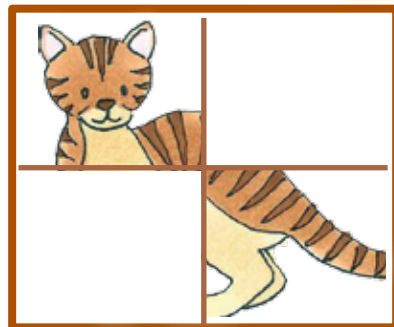
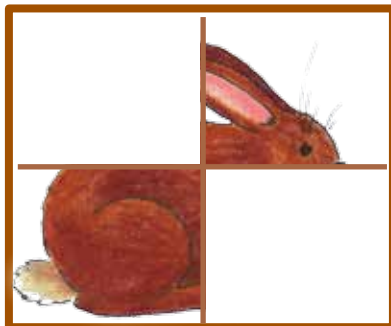
Domaće živine

Namoljaj živine i napiši njeve nazive/imena.

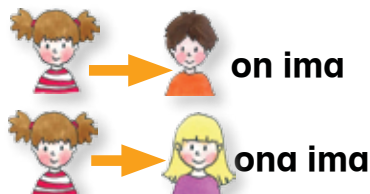
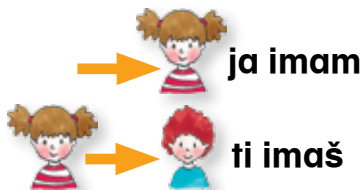
kucak

zec

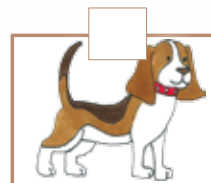
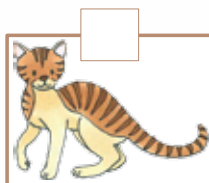
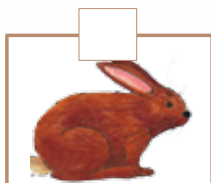
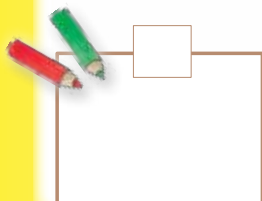
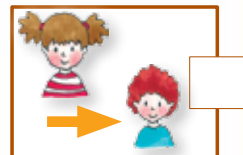
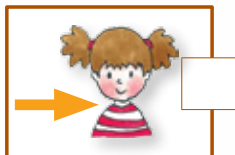
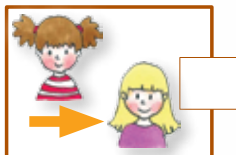
mačka

Otpiši u tvoju pisanku!

Čitaj i poveži!

Ona ima mačku. On ima kucka. Ti imaš zeca. Ja imam _____.

Domaće živine

Ispuni škulje i prepisi u tvoju pisanku!

ja imam
 __i ima__
 on i__a
 on__ im__
 o_o __m__

m__ imam__
 __i i__at__
 oni __ma__
 on__ i__aju
 o_a ima__

Imenuj ove živine!

Poznaš još druge živine? Napiši je u ormarić!

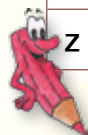
Ke/Koje domaće živine imaju ljudi? Piši rečenice u pisanku!

Mi imamo kucka. / Ja imam hrčka. / Oni imaju mačku. / Ona ima papigu. ...

Pazi: muški rod „+ a“ / ženski rod „a --> u“

Najdi živine: Glej točno, čitaj i pofarбай svaku rič!

r	i	b	a	h	l	k	z	e	c	v	h	p	m	a	č	k	a	c	r	u	h	
i	z	k	o	r	e	n	j	a	č	a	z	r	p	a	p	i	g	a	e	i	g	r
b	e	m	a	č	k	a	m	i	š	e	č	h	č	m	i	š	r	i	b	a	č	
a	c	i	b	a	m	i	š	k	u	c	a	k	k	k	o	r	e	n	j	a	č	a
z	m	i	š	k	m	t	h	r	č	a	k	o	a	p	a	p	i	g	a	u	k	

k: uvid u jezik
 imati uvid u funkciju riči i rečenic

minimulti novi moj

miš – papiga – hrčak – zec – korenjača

U jeseni

Čitaj točno i pomoljaj pravilno!

	Na drivu visi čuda zrelih črljenih jabuk.
	U košari ležu četire zelene i tri črljene jabuke.
	Marljiva viverica bere orihe za zimu.
	Kad jako curi pravamo/tribamo kišobran.
	Pod drivom sidu dva mali ježi.
	Seljak prodava na sajmu svoje buče.

Razgovor med školari

U pauzi se sastane nekoliko dice u školskom dvoru i razgovaraju.

Petar: Ja idem rado u školu, volim sve učiteljice i učitelje, a najdraži predmet mi je hrvatski. Onde se puno igramo i jačimo, ali ja i rado pišem i učim nove riči.

Susi: Ja najvolim engleski i hrvatski. Isto kot ti, Petar, se u obadvi jeziki učimo nove riči i se puno igramo i jačimo. A zvana toga su jeziki vrlo važni za budući žitak.

Martin: Meni je ipak matematika draža nego jeziki. Nekako mi laglje spade računanje i baratanje s broji nego pisanje i čitanje u tudji jeziki.

Silvija: To je potpuno razumljivo. Svaki človik ima svoje talente. Ja volim muziku i frulanje. To je i moj veliki hobi.

Julian: Ti voliš muziku, a ja sam talentiran nogometaš. Za mene je gibanje i šport najmiliji predmet.

Sabina: Ja vrlo rado čitam knjige i rado pišem o moji doživljaji. Moj najdraži predmet je nimški.

Ahmet: U mojoj obitelji je vjera jako važna, mi molimo svaki dan i rado slušam vjerska pripetenja. Ja najvolim vjeronauk.

Petar: Tako imamo svi svoje talente i najdraže predmete. Ali ne smimo zamariti niti one predmete, u ki/koji nismo tako dobri. I oni su važni za naš razvitak i život.

Svi: Tako je!

A sada opiši kratko tvoj najdraži predmet:

Moj najdraži predmet u školi je _____,
jer _____

_____.

Moljanje po broji

Išči ormariće s broji i poфарбай je u pravilnoj farbi!

1
kafecko

2
orandžasto

3
črno

4
zeleno

5
škuro zeleno

6
bež

7
lilasto

8
plavo

Ki/Koji račun paše?

Prekriži pravilni račun!

Anica je 140 cm velika.
Ona je za 6 centimetrov
manja nego Ema.

Kako velika je Ema?

140 - 6	☐
140 + 6	☐
140 . 6	☐
140 : 6	☐

Na seljačkom dvoru se
zapokivaju jaja u škrablje
za 6 jaja.

**Koliko škrablji se more
naputiti sa 180 jaj?**

180 - 6	☐
180 + 6	☐
180 . 6	☐
180 : 6	☐

Seljak ima čuda bučov.
On kani napuniti kise
s trimi bučami.

**Koliko bučov/tikvov
prava seljak da more
napuniti 90 kisov?**

90 - 3	☐
90 + 3	☐
90 . 3	☐
90 : 3	☐

U jesenski prazniki kani
Martin sa svoji tri prijatelji
u „Familypark“.

Ulaz stoji 39 € po osobi.
**Koliko moraju skupa
platiti?**

39 - 4	☐
39 + 4	☐
39 . 4	☐
39 : 4	☐

Memo

pisanka

škola

školska
torba

olovka

nalivpero

mapa

kn

m
ili
o
odg

Kockajte se!

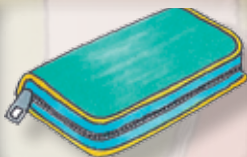

farba

brisačica

učitelj

škare

njiga

učiteljica

Gdo se vozi,
nora imenovati sliku
i pročitati rič glasno.
nda se smi voziti na
govarajuću sliku ili rič.

k: slušanje, govor
i skupna komunikacija

- upoznati i imenovati školsko dugovanje,
komunicirati po hrvatsku s drugom dicom

cilj

minimulti novi moj

Igra: „List pada!“

Potrebno je:

- listi iz papira u jesenski farba (orandžasto, žuto, črlyeno, kafecko)
- muzika
- mjesto (u dvorani za tjelovježbu ili na dvoru)

Pravila igre:

1. Priprava:

Učitelj/učiteljica vrže listi iz papira na tlo.

2. Razvoj:

Kad počne muzika se dica giblju slobodno po dvorani. Dica si moru zibrati kako se gibaju (skakati, plesati, bižati itd.).

3. Komando: **Kad učitelj/ica vikne:**

„**List pada!**“ -> Dica moraju pasti na tlo (polako, kao list).

„**List leti!**“ -> Dica bižu okolo i giblju ruke kao da letu (kao zrakoplov).

„**List šuška!**“ -> Dica zamu jedan list, bižu jednomu partneru i šuškau frazu „Jesen je!“.

„**List spava!**“ -> Dica se umiru i se ležu na tlo.

„**Kup iz lišća!**“ -> Svako dite zame jedan list i svi skupa načinju kup iz lišća.

Bastljanje: Jesenska girlanda

Materijali:

- šaro lišće
- grana
- igla i konac
- špagat
- škare

Uput:

1. Poberi lipo lišće!

Najlipše je šaro lišće:
žuto, črljeno, kafecko i zeleno.

2. Nadi lišće na konac.

Pomoću igle nadi jedan list
za drugim, kao djundje.

3. Nadi toliko listov, kako dužička neka bude tvoja girlanda.

Napravi nekoliko ovakovih lancev.

4. Moreš napraviti kratke i duže lance.

Zaveži lance na jednu granu/kitu.

5. Priveži svaki konac s lišćem čvrsto na granu.

Omotaj špagat oko grane.

6. Na ov špagat moreš obisti girlandu na zid, vrata ili prozor.

Tvoja jesenska girlanda je sada gotova.

Polje ljubavi

Židovska povidajka!

Bili su nekad otac i dva sini.

Otac ostavi svoje jerbinstvo – polje. Brati ga pravično razdilu. Jedan je siromašan i ima familiju. Drugi brat je bogat i nima familije. Bogati brat si za vrime žetve u noći misli:

„Ja sam bogat, moj brat je siromah.

On ima familiju. Njemu su snopi bolje potribni nego meni!”

On odnese puno snopov na polje brata.

Siromošni brat u istoj noći ovako misli:

„Moj brat nima familije. Jedino veselje mu je bogatstvo.

Ću mu je pomnožiti!” I on odnese puno snopov na polje brata.

Ujutro se čudu. Zašto žito nije manje nastalo? Nekoliko noći se ovo sve ponovi. U jednoj noći se slučajno strefu pri noćnoj akciji i se objamu i kušnu od radosti i zahvalnosti.

Onda glas iz neba govori: **„Ovo mjesto ljubavi**

neka bude mjesto hrama – hrama ljubavi!” I zaistinu je kralj Šalomon odabrao ovo mjesto da se izgradi hram.

Ganjka

Moreš najti sve riči?

kušnuti se - hram - jerbinstvo - pravično - razdiliti - siromašan
polje - bogat - žetva - snop - pomnožiti - žito - slučajno - objamiti se

C	J	E	R	B	I	N	S	T	V	O	P
A	S	J	D	F	G	H	H	J	K	K	O
U	S	L	U	Č	A	J	N	O	E	R	T
Z	B	O	G	A	T	Z	U	E	R	T	Z
A	S	P	N	V	N	M	A	R	H	I	O
I	S	I	R	O	M	A	Š	A	N	L	P
R	T	T	Z	U	I	O	O	Z	Š	Č	Ć
C	V	B	N	M	Č	P	Š	D	R	Z	P
F	O	B	J	A	M	I	T	I	S	E	F
R	G	J	K	A	Z	J	K	L	J	G	K
T	U	T	R	V	Z	U	U	I	Č	Š	Ć
F	G	H	Z	T	U	I	O	T	I	U	Z
R	U	Z	I	E	I	I	R	I	U	I	O
F	G	J	K	Ž	F	Z	H	J	Z	U	I
K	U	Š	N	U	T	I	S	E	A	D	D
P	O	M	N	O	Ž	I	T	I	D	R	T
Ć	Ž	Ž	Z	I	O	I	O	P	O	N	S
G	Ž	I	T	O	G	H	H	T	T	Š	Ć
G	H	T	J	O	N	Č	I	V	A	R	P

Dvojezične table 13. juli 2000.

DRŽAVNI UGOVOR I PRAVA GRADIŠĆANSKIH HRVATOV

Državni ugovor ki se je pred 70 ljeti potpisao je osebujnost austrijske povijesti. **Kako je došlo do toga?**

Po Drugom svitskom boju (1939. – 1945.) su saveznici SAD, Ujedinjeno Kraljevstvo, Francuska i SSSR podilili austrijski teritorij u četire okupacijske zone.

Okupacija Austrije po drugom svitskom boju:

Išći na internetu i pomoljaj pravilno!

ruska zona – **črljeno**

amerikanska zona – **plavo**

engleska zona – **zeleno**

francuska zona – **žuto**

Koj okupacijskoj zoni smo slišili mi u Gradišću?

Državni ugovor 15. maj 1955.

Austrijska vlada se je duga ljeta borila da napustu okupacijske sile Austriju. Ali osebujno Sovjeti nisu bili tomu pripravi. 1955. ljeta su savezni kancelar **Julius Raab** i ministar za vanjske posle **Leopold Figl** otputovali u Moskvu. Onde su se dogovorili da će Austrija nastati za svenek neutralna ako sovjetski vojaki napustu Austriju.

Deset ljet po završetku Drugoga svetskoga boja je bilo konačno tako daleko. Vanjski ministri okupacijskih sil su **15. maja 1955.** potpisali u dvorcu Belvedere u Beču državni ugovor.

Leopold Figl je javio austrijskomu narodu: „**Austrija je slobodna!**“

Austrija je nastala opet neodvisna demokratska država. Državni ugovor sadržava med drugim i prava manjin. Za nas gradišćanske Hrvate i Slovence u Koruškoj i Štajerskoj je zato **članak 7 Državnoga ugovora** osebujno važan.

Iz državnoga ugovora Članak 7 Prava slovenske i hrvatske manjine

1. Austrijski državljani slovenske i hrvatske manjine u Koruškoj, Gradišću i Štajerskoj ćedu uživati ista prava uz jednake uvjete kot i svi ostali austrijski državljani, uključujući pravo na vlastite organizacije, sastanke i štampu na vlastitom jeziku.
2. Oni imaju pravo na osnovnu nastavu na slovenskom ili hrvatskom jeziku i razmerni broj vlastitih sridnjih škol; s tim u vezi ćedu se pregledati školski nastavni plani i osnovati će se nadzorništvo za slovenske i hrvatski škole.
3. U upravni i sudski kotari Koruške, Gradišća i Štajerske, kade se nalazi slovensko, hrvatsko ili mišano stanovništvo, će biti slovenski ili hrvatski jezik dodatno dopušćan kot službeni jezik uz nimški. U takovi kotari ćedu biti topografski nazivi i natpisi na slovenskom ili hrvatskom jeziku kot i na nimškom.
4. Austrijski državljani slovenske ili hrvatski manjine u Koruškoj, Gradišću i Štajerskoj ćedu u ovi krajina pod istimi uvjeti dio zeti na kulturni, upravni i sudski inštitucija kot ostali austrijski dražavljani.
5. Zabranjena će biti djelatnost organizacijov ke imaju cilj da zimlju hrvatskomu ili slovenskomu stanovnićtvu njihove manjinske znaćaje ili prava.

Pitanja

Kako dugo je bila Austrija okupirana od okupacijskih sil?

Ča/Što su austrijski političari obećali ako sovjetski vojnici napuste Austriju?

Za koje austrijske manjine valja član 7 Državnoga ugovora? Prekriži!

☐ Sloveni ☐ Hrvati ☐ Ugri ☐ Romi

Ka prava imaju gradišćanski Hrvati po članu 7 Državnoga ugovora? Prekriži!

- ☐ pravo na novine i emisije na hrvatskom jeziku
- ☐ pravo na višu plaću
- ☐ pravo na hrvatsko državljanstvo
- ☐ pravo na dvojezične škole
- ☐ pravo se pominati po hrvatsku u uredu
- ☐ pravo na besplatan odmor u Hrvatskoj
- ☐ pravo na dvojezične seoske table

Iako su 1955. ljeta zaključena manjinska prava, se moraju manjine boriti za realiziranje.

- ☐ 1972. ljeta se postavu **prve dvojezične seoske table u Koruškoj**.
Pri noćni akcija demontiraju nimški aktivisti seoske table.
Postavljanje dvojezičnih seoskih tablova se zaustavi.
U Gradišću se onda uopće ne postavu.
- ☐ 1979. ljeta se počne emitirati **prva radio emisija** na hrvatskom jeziku.
- ☐ Od 1987. valja **hrvatski jezik** u šest kotarova Gradišća **koj službeni jezik**.
- ☐ 1989. ljeta se emitira **prva televizijska emisija** na hrvatskom jeziku.
- ☐ 2000. ljeta se postavi **prva dvojezična seoska tabla** u Velikom Borištofu.

Poveži pravilno ljeta!

prve dvojezične seoske table u Koruškoj ☐ 1972.

prve dvojezične seoske table u Gradišću ☐ 1979.

prva radio emisija na hrvatskom jeziku ☐ 1987.

prva televizijska emisija na hrvatskom jeziku ☐ 1989.

hrvatski jezik valja kot službeni jezik ☐ 2000.

Foto: Prva dvojezična seoska tabla u Gradišću se je postavila u Velikom Borištof 13. julija 2000. (Jelka Perusich)

Prinos Srednje škole Veliki Borištof

Naš mali štrok/Naša mala roda/gola

Memo je u školi

Poveži predmete i glagole!

Memo ima ove predmete:

matematika

269
+ 195

hrvatski jezik

muzika

umjetnost i oblikovanje

nimški jezik

gibanje i šport

Ovo Memo djela:

jačiti

moljati

govoriti, pisati, čitati

računati

269
+ 195

gibati

govoriti, pisati, čitati

Slovni mandala

Ovakov mandala moreš napraviti
i svakom drugom slovom.
Budi kreativan/kreativna.

Kazalo

Jesen2
Ganjka3
Ča/Što je u školskoj torbi? 4
Ptice selice 5
Domaće živine6
Domaće živine 7
U jeseni 8
Razgovor med školari 9
Moljanje po broji10
Ki/Koji račun paše? 11
Igra kockom12
Igra kockom13
Igra: „List pada!“14
Bastljanje: Jesenska girlanda 15
Polje ljubavi16
Ganjka17
Dvojezične table 13. juli 2000. 18
Državni ugovor 15. maj 1955. 19
Pitanja20
Poveži pravilno ljetu!21
Naš mali širok/Naša mala roda/gola 22
Memo je u školi23
Slovni mandala24

Vlasnik i izdavač / Medieninhaber und Herausgeber: © 2025. HNVŠ
Narodna visoka škola gradišćanskih Hrvata - <http://www.vhs-croates.at>
VHS der burgenländischen Kroaten in 7000 Eisenstadt, Marktstraße 3, Technologiezentrum

Odgovorno uredništvo: Herzig Dagmar, Marlovits Heidemarie, Mersich Mirijam, Mileder Vivien, Omischl Martin,
Polgar Monika, Schweiger Peter, Trenker Julia, Trenker Sarah, Weidinger Katharina

Lektorica: Zrinka Reiter-Kinda, Koordinatorica: Vukman-Artner Karin
Ilustracije: Gabriel Jasmine - Layout i slog: Bunyai Štefan

Opo6 minimulti digital: <https://minimulti.bildungsserver.com/>

Poštanski ured ishadjanja: 7000 Željezno, Tiskara: Wograndl Druck, 7210 Matrštof
Izjava polag Zakona o mediji: „moj novi minimulti“ je časopis za školare/školarice u Gradišću.

Erklärung gemäß Mediengesetz: „moj novi minimulti“ ist eine Zeitschrift für SchülerInnen im Burgenland,
verfasst in kroatischer Sprache. Gefördert vom Bundeskanzleramt aus Mitteln der Volksgruppenförderung.

